



ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ

Επιστημονικός-Επαγγελματικός Φορέας των Ψυχολόγων (ν.991/79, 2646/98, 2005/36/ ΕΚ)
Έτος Ιδρύσεως 1963 – Μέλος Ε.Φ.Ρ.Α

Λεωφ. Βασιλίσσης Αμαλίας 42, 10558 Αθήνα, τηλ.: 2106913500, fax.: 2106913053
www.seps.gr, info@seps.gr

Ο Σύλλογος Ελλήνων Ψυχολόγων είναι ο αντιπροσωπευτικός επαγγελματικός-επιστημονικός φορέας των Ψυχολόγων της χώρας μας, θεσμικός εταίρος της Πολιτείας για τον κλάδο των Ψυχολόγων σύμφωνα με τους νόμους 991/79-άρθρο 8, 2646/98, την Κοινοτική Οδηγία 2005/36, την γνωμάτευση του Υπουργείου Παιδείας (15404/ΙΑ/14-2-2012). Αριθμεί πάνω από 3.000 μέλη και είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Συλλόγων Ψυχολόγων – ΕΦΡΑ από το 1988. Η ΕΦΡΑ αποτελεί επίσημο συμβουλευτικό όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμμετέχουν 40 ευρωπαϊκές χώρες, όπου εκπροσωπούνται περισσότεροι από 400.000 Ψυχολόγοι (<http://www.efpa.eu>).

Αθήνα, 26/4/2021
Αρ. Πρωτ.: 14234

Γνωμάτευση Ψυχολόγων II.

Στους δύσκολους καιρούς της οικονομικής κρίσης και της πανδημίας που περνούμε ο φόβος και η ανασφάλεια για το μέλλον φωλιάζει στις οικογένειες και ιδιαίτερα στα νέα ζευγάρια, που πολύ συχνά οδηγούνται σε διαζύγιο.

Τότε, πολλά ζευγάρια προστρέχουν στους ψυχολόγους αναζητώντας αξιολογητικές, συμβουλευτικές και θεραπευτικές διαδικασίες για την ψυχική κατάσταση των ανήλικων τέκνων, καθώς και για τις σχέσεις τους.

Όταν όμως υπάρχουν τριβές και διενέξεις στο ζευγάρι, πολλές φορές, οι έγγραφες αξιολογήσεις συναδέλφων με τη μορφή γνωμοδοτήσεων ή ενημερωτικών σημειωμάτων, σχετικά με την ψυχική κατάσταση των ανήλικων, αποτελούν αντικείμενο περαιτέρω δικαστικής διαμάχης για την επιμέλεια και φροντίδα των παιδιών, καθώς και για το διαζύγιο.

Όμως, σε αυτές τις περιπτώσεις αντί οι γνωμοδοτήσεις να αποτελούν ένα πλαίσιο οδηγιών για την φροντίδα της καλής ψυχικής κατάστασης των παιδιών, γίνονται αιτία για εκατέρωθεν καταγγελίες των γονέων, που άμεσα ή έμμεσα επιβαρύνουν το οικογενειακό περιβάλλον και τη συναισθηματική κατάσταση των ανήλικων.

Στον ΣΕΨ, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, κατατίθενται όλο και περισσότερες καταγγελίες πολιτών ότι συνάδελφοί μας δεν σέβονται τους κανόνες

δεοντολογίας και άσκησης βέλτιστης πρακτικής του επαγγέλματός μας. Οι καταγγελίες αφορούν:

- μη ενημέρωση του γονέα που δεν έχει την επιμέλεια για τη διαδικασία εξέτασης των παιδιών τους και την παροχή γνωμοδότησης για την ψυχική υγεία του ανηλίκου.
- οι γονείς αυτοί θεωρούν τις γνωμοδοτήσεις μεροληπτικές, όταν μάλιστα γίνεται δικαστική χρήση αυτών και κατά συνέπεια προκαλούν επιπλέον δικαστικές προσφυγές,
- μη γνωστοποίηση του περιεχομένου της γνωμοδότησης στον άλλο γονέα και ότι γίνεται δικαστική χρήση αυτής χωρίς να ενημερωθούν.
- στο περιεχόμενο των γνωμοδοτήσεων, γίνεται αναφορά σε θέματα που είναι εκτός του επιστημονικού πεδίου της ψυχολογίας.

Για τους λόγους αυτούς, εφιστούμε την προσοχή στα μέλη μας, αλλά και στους συναδέλφους μη μέλη του ΣΕΨ, ότι πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι κανόνες δεοντολογίας της επιστήμης μας, κατά την άσκηση του επαγγέλματός μας. Η παροχή των υπηρεσιών μας να γίνεται σύμφωνα με των Κώδικα Δεοντολογίας του ΣΕΨ και της ΕΡΡΑ, τις Οδηγίες για την βέλτιστη πρακτική του ΣΕΨ (Γνωμάτευση Ψυχολόγων Ι και ΙΙ), τους κανόνες της έννομης τάξης και των δικαιωμάτων των παιδιών και των γονέων.

Επαναλαμβάνουμε ορισμένες βασικές αρχές για την παροχή σχετικών γνωμοδοτήσεων, σχετικά με την εξέταση και αξιολόγηση της ψυχικής υγείας ιδιαίτερα των ανήλικων τέκνων και τις σχέσεις τους με τους γονείς:

α. Στο επίκεντρο πρέπει να είναι η ψυχική κατάσταση των τέκνων, με σεβασμό τόσο στα δικαιώματά τους όσο και των γονέων τους. Οι σχετικές γνώμες και συμβουλευτικές προτάσεις δεν θα πρέπει να θίγουν την τιμή και την υπόληψη της προσωπικότητάς τους.

β. Αυστηρή τήρηση από τον Ψυχολόγο των νομικών και ηθικών κανόνων για τα δικαιώματα και την προστασία του/των ανήλικου/ων τέκνου/ων, τα προσωπικά δεδομένα, το επαγγελματικό απόρρητο (εχεμύθεια), καθώς και τα δικαιώματα γονέων, όπως η γονική φροντίδα, μέριμνα και επιμέλεια.

γ. Στη γνωμοδότηση πρέπει να τηρούνται οι απαραίτητες αναφορές στη μεθοδολογία της εξέτασης. Να γίνεται συνοπτική αναφορά στο ιστορικό και το οικογενειακό περιβάλλον μέσα από συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα των συνεδριάσεων ή των συνεντεύξεων με τα ανήλικα τέκνα και τους γονείς. Το περιεχόμενο της γνωμάτευσης να είναι στο πλαίσιο του αντικειμένου της επιστήμης μας.

Σκοπός της γνωμοδότησης είναι η κατανόηση της ψυχικής κατάστασης του ανήλικου και της συμπεριφοράς του (όπως προβλήματα προσαρμοστικότητας, δυσκολίες επικοινωνίας κ.ά.) όχι οι διαφορές ή οι διενέξεις με τους γονείς.

δ. Σε περίπτωση που οι δύο γονείς δεν συναινούν για την εξέταση, οι όποιες γνωμοδοτήσεις ή σημειώματα εξέτασης και θεραπευτικής αγωγής συναδέλφων δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση έγγραφα απόδειξης σε δικαστική διαμάχη των συζύγων, είτε για την επιμέλεια, είτε για το διαζύγιο.

Επιπλέον, η νομολογία του Αρείου Πάγου έχει κρίνει ότι «η δικαστική πραγματογνωμοσύνη, πολλώ δε μάλλον μια πραγματογνωμοσύνη μετά από ιδιωτική ανάθεση, δεν υποκαθιστά τη δικαιοδοτική κρίση και εκτιμάται ελεύθερα από το δικαστήριο».

ε. Ο ψυχολόγος βεβαιώνει τα ευρήματα της εξέτασης με μεθόδους αντικειμενικές και αποδεκτές από την επιστήμη μας για την ψυχική κατάσταση του ανήλικου, χωρίς να εμπλέκεται στις συζυγικές σχέσεις και δεν πρέπει να αποδίδει ευθύνες στη συμπεριφορά του ενός ή του άλλου γονιού.

Σε περίπτωση που η εξέταση αυτή έχει παραγγελθεί από τον έναν γονέα, χωρίς τη συναίνεση του έτερου, οφείλει τα αποτελέσματα της εξέτασης να τα κοινοποιήσει και στον άλλον γονέα. Αυτό επιβάλλει η δεοντολογία υπεράσπισης του ανήλικου.

στ. Η εξέταση και η διατύπωση γνώμης ή θεραπευτικής πρότασης για την υγεία του ανήλικου τέκνου, είναι δυνατή ακόμη και αν ζητείται από τον έναν γονέα που έχει την επιμέλεια του τέκνου. Με τον απαραίτητο όμως όρο ότι σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να γίνεται δικαστική χρήση της γνωμοδότησης, ως αποδεικτικό στοιχείο στη διαμάχη του ζευγαριού.

Επειδή οφείλουμε να διαφυλάξουμε το κύρος της επιστήμης μας, των ψυχοθεραπευτικών παρεμβάσεων του επαγγέλματός μας, καθώς και το κύρος του ΣΕΨ, συνιστούμε στους συναδέλφους μας, μέλη και μη μέλη του Συλλόγου, να τηρούν με αυστηρότητα τις αρχές, που συνοπτικά αναφέραμε, για να μην υπάρχουν περαιτέρω καταγγελίες και εκατέρωθεν διενέξεις ανάμεσα στα ζευγάρια.

Εκτός από τον Κώδικα Δεοντολογίας του ΣΕΨ και της ΕΦΡΑ, καθώς και τις Οδηγίες για την βέλτιστη πρακτική του ΣΕΨ (Γνωμάτευση Ψυχολόγων Ι και ΙΙ), υπάρχει ένα ισχυρό πλέγμα από νομοθετικές διατάξεις στον Αστικό Κώδικα, που διέπει τις σχέσεις φροντίδας και επιμέλειας των παιδιών. Οφείλουμε, λοιπόν, να σεβόμαστε και να τηρούμε τις διατάξεις και τους κανόνες, όταν παρέχουμε εξέταση και αξιολόγηση της ψυχικής υγείας του παιδιού.

Πρωταρχικό μας μέλημα, η συμβολή μας στην διατήρηση της ψυχικής υγείας των ανήλικων παιδιών και των συνανθρώπων μας με σεβασμό στα δικαιώματα και την προσωπικότητα του καθενός.

Επισημαίνουμε, τέλος, ότι για κάθε διευκρίνιση ή περαιτέρω πληροφορίες θα πρέπει να απευθύνεστε στον ΣΕΨ για την τήρηση του Κώδικα Δεοντολογίας του ΣΕΨ – ΕΦΡΑ και τις Οδηγίες για την βέλτιστη πρακτική του ΣΕΨ (Γνωμάτευση Ψυχολόγων Ι και ΙΙ).

Για το Διοικητικό Συμβούλιο,

Η Πρόεδρος



Βασιλική Δ. Μπουκουβάλα
Κλινικός Ψυχολόγος

Η Γεν. Γραμματέας



Βασιλική Δ. Καραγιάννη
Κλινικός Ψυχολόγος

